

najzornajših kmetiskih držav Evrope; vidimo tudi, do kakšnega gospodarskega blagostanja je privedla malo dansko državo — izobrazba! Ivan Dovnik je pričel zanimivo povest: „Solmaster Aleš.“ Fantje so se nekaj v „Našem domu“ zbirali pod vaško lipo. Tudi novi „Naš dom“ jih je kar v prvi številki zopet zbral „pod vaško lipo.“ Dekleta pa zopet obdelujejo svoj „deklški vrtec.“ V prvi številki najdemo v „Dekliškem vrtec“ lep govorec o vzgoji. „Društveni glasnik“ poroča o delovanju naših izobraževalnih društev, Orlov, Orlic, Mladeniških in Dekliških zvez.

Naročniki se prav pridno oglašajo! Največ naročnikov imajo doslej sledeče župnije: Skale 80, Šmarje pri Jelšah 60, St. Jurij ob Taboru 51, Griže 50, St. Ilj pod Turjakom 46, Sv. Peter na Medvedovem selu 43, Vojnik 40, Središki Orel 38, Sv. Tomaž pri Ormožu 36 itd.

Prvo številko smo dali tiskati nekaj števil — več nego je priglasenih naročnikov. Ako jo hočete še dobiti, si „Naš dom“ tako naročite. Toda prosimo, če je mogoče več skupno! Naročnina znaša do konca leta samo 24 K. Le če bo mnogo naročnikov, bo „Naš dom“ mogel izhajati. Pozdrav! —

Uredništvo in uprava „Našega doma“, Celje, hotel „Beli vol.“

Demokrat in kmeti.

Demokratom v Sloveniji odpadajo pristaši, kakor listje z dreves začetkom zime. Demokratska stranka je kakor golo in suho drevo, ki ne poganja ne listja ne brstja ne cvetja. Deblo še stoji in to je telesno jaki dr. Kukovec. Tega debela se drži nekaj vej in vejic, kakor: Spindler, dr. Lipold, Petovar, nekaj uradnikov, trgovcev in učiteljev.

In česa se je domislil brihtni dr. Kukovec? — Da bi demokratsko drevo obvaroval nesreče, da se popolnoma posuši in umre, ga je sklenil iz mestnih tal presaditi na deželo v kmetško zemljo. Iz te zemlje, tako upa in se načenja dr. Vekoslav Kukovec, bo demokratsko drevo črpalo nove, življenjske soka, poživilo se bo in ojačilo, in zopet se bo na njem pokazal list in cvet. To so pomladanski upi demokratske stranke.

Ti upi pa so ravno tako varljivi, kakor upi starikave ženske na pomladitev. Demokratska stranka se je postarala v mladih letih in ni sredstva ne leka, ki bi ji mogel prinesiti pomlajenja in obnove njenja. Najmanj se ji pomlajenja obeta od tam, kjer ni nikdar bila in živela kakor doma, od kmetijskega ljudstva.

Slovenski kmet ni nikdar maral za liberalizem. Liberalno mišljenje je mrzil kot tuje, neslovensko. Tako je bilo v nekdanji državi, tako je tudi v sedanjih. Sedaj je slovenski kmet postal še bolj oprezen za vse, kar se tiče njegove vere. Katoliška vera mu je najtrdnjša obramba za slovensko narodnost in njeno bodočnost. Zato pa odločno odklanja fisto stranko, ki hoče pod krinko narodne edinstvi ovirati in oslabiti razvoj in delovanje katoliških sil med našim narodom. Ko bodo demokrati prišli med kmete, jim bodo kmetje priredili tisti sprejem, ki ga zaslužijo protivniki katoliškega svetovnega naziranja. Sprejeti bodo kot najhujši nasprotniki katoliške vzgoje slovenske mladine. Demokratski poglavar, prosvetni minister g. Svetozar Pribečević, je ravno zdaj pripravil zakonski načrt za ureditev šolstva v državi. Ta demokratski šolski načrt odreja starišem prvo njihovo dolžnost in poglavno pravico do vzgoje otrok. On prepoveduje katoliškim duhovnikom vstop in delovanje v šoli. In taka stranka bi se naj drznila stopiti med naše katoliško slovensko ljudstvo, da bi ga pridobila za svoj protiverski in protikatoliški program? — Kolika je ta demokratska drznost, to bo demokratska gospoda kmalu sama čutila, ko se bo z zleta na deželo vračala veliko urnejše, kakor je prišla.

Da bo ta povratek se vršil še prej, kakor si mislijo gospodje demokrati, za to jamči splošno politično razpoloženje med našim kmetiskim ljudstvom. Slovenski kmet noče nič slišati o centralizmu v državi. On je odločen avtonomist in kot tak zahteva nedeljeno Slovenijo z zakonodajno avtonomijo. Demokrati pa so zagrizeni centralisti in psujejo avtonomiste kot separatiste in protidržavne ljudi. Kako bodo slovenski kmetje sprejeli tiste, ki so hlapčevski sluge centralističnega vladnega režima ter psuče in črnijo v Beogradu kmetijske pristaše ljudske stranke! Dr. Kukovec je v narodni skupščini v Beogradu v imenu „slovenskega naroda“ izjavil, da je narod popolnoma zadovoljen s centralistično ustavo, v vlado in z davki, da sploh ni nobenega nezadovoljstva med našim narodom, nasprotno da naš narod z največjim veseljem pričakuje delitev Slovenije in rop avtonomije in istinite samouprave. Dr. Kukovec in njegovi demokrati naj se nverteni, da mu bodo slovenski kmetje za to njegovo izjavo priredili tak sprejem, kakoršnega je doživel na ljubljanskem trgovskem shodu, odkoder lo je odkuril z jaderno brzino.

Dr. Kukovec namerava s svojimi zleti na deželo pregnati Puclja in Ureka ter prevzeti njuno ulogo. Tako bi politična dedščina ostala v liberalnih rokah. Pa se temeljito vara demokratski Vekoslav, ako se je uživel v ulogo političnega dediča. Istina je, da so Puclja, Ureka in celi samostojni

kompaniji izpodkopana tla med slovenskim kmetiskim ljudstvom. Politika, ki so jo samostojni delali v Beogradu, je slovenskim kmetom odprla oči, da so izpregledali in spoznali, da je liberalizem samo varanje in laž in najrša sebičnost. Liberalci ne služijo narodu, marveč svojemu žepu. V tem svojem prepričanju je slovenskega kmeta potrdilo sebično in izdajalsko postopanje kmetiskih liberalcev, ki so se hoteli skriti pod vabljivim naslovom samostojnih kmetov. Samostojneži so sedaj razkrinkani in ljudstvo se od njih obrača z ogorčenjem in s tudom, četa usoda, kakor kmetijske liberalce, čaka med našim narodom tudi gospodske liberalce. Dr. Kukovec in njegovi demokrati naj kar opustijo ta svoj politični zlet na deželo.

Sklepi okrožnega odbora Županske Zveze.

V Mariboru se je sestal preteklo nedeljo okrožni odbor Županske zveze za mariborsko okrožje. Navzoči so bili vsi odborniki in sklepali o raznih javnih, upravnih in gospodarskih zadevah. Pri zborovanju je poročal profesor Ivan Vesenjaka tudi o glavnih nedostatkih pri naši davčni zakonodaji, ki vzbujajo nevoljo in nezadovoljnost ljudstva. Vsi odborniki so posegli v razprave in soglasno so bile sklenjene resolucije, ki se pošljejo vladi in Jugoslovanskemu klubu. Sklepi so sledeči:

1. Kot edini samoupravni zastopniki in zaupniki ljudstva smatramo za svojo pravico in dolžnost, da najodločneje ugovarjamo proti nameravanemu zvišanju direktnih davkov za 200%, ker smatramo, da je gospodarsko neutemeljeno in socialno krivično, da se direktni davki povišujejo za naše ubožnejše in težko obdavčene slovenske kraje poprej, predno so direktni davki v državi vsaj približno materialno izednačeni, ako že ne po enotnem davčnem zakonu za celo državo in vse njene pokrajine.

2. Ugovarjamo proti temu, da ima posebej carina v naši državi izključno fiskalni, naravnost ljudstvo izropačiči značaj, namesto da bi pripomogla k konsolidiranju narodnogospodarskega življenja v državi. Posebej opozarjamo, da je skrajno slabo, da finančni minister določa relacijo med papirnatim in zlatim denarjem čisto samovoljno, in da se pobira tudi ležarina v zlatu. To vse ogromno podraži vse predmete našega uvoza.

3. Zborovali ugovarjamo odločno proti nameravanemu zvišanju železniških tarifov ter opozarjamo na nedoslednost železniške uprave in socialno krivico, da se favorizirajo nekateri stanovi, korporacije in posamezniki, ki dobivajo vsakovrstne udobnosti in ugodnosti. Državlani smo po ustavi vsi enakovrni, zato bodimo enakopravni posebej pri državnih napravah in ustanovah, kakor je to železnica. Ako se daje športnikom, letovičarjem in lovecem, Sokolom in drugim polovične ali celo četrtinske karte, potem ima do tega še večjo pravico kmet in delavec, ko gresta po svojih opravkih. Posebej pa bi morale veljati ugodnosti vsaj za župane in občinske funkcionarje, ko gredo po uradnih opravilih.

4. Iz ozirov na državni ugled in socialno dolžnost napram državljanom zahtevamo izplačilo 20-odstotnih odtegljajev ob priliki zopetnega žigosanja denarja.

5. Zahtevamo, da se ugovori in pritožbe pri ministrstvih posebej še v davčnih zadevah rešujejo, da ne zaostajajo ali da popolnoma ne izostajajo rešitve in odgovori. Ako ni fizične možnosti, pa naj se ustanovi tretja inštanca pri ljubljanski delegaciji vlade.

6. Obžalujemo, da so se dali slovenski trgovci v Mariboru in Ljubljani zavesti in so sprejeli v svoji tretji resoluciji poziv, naj se posebej poljedelci bolj obdavčijo. Odločno povdarjamo, da je ljudstvo z direktnimi in indirektnimi davščinami že več kot preobloženo.

7. Ugovarjamo najodločneje proti zopetnemu — predpisovanju takolimenovanega vojnodobičarskega davka za leto 1920.

8. Pozivljamo vlado, naj vendar obrne svojo skrb in pažnjo na vojne ujetnike v Sibiriji, kjer po zatrdilu pobeglih in z angleško pomočjo rešenih še trpi na tisoče in tisoče Slovencev, Hrvatov ter Srbov. Vlada je dolžna, da reši te nesrečneže trpljenja in pripomore tudi doma k ureditvi razornih družinskih in pravnih razmer.

9. Zahtevamo nov, modern vojni zakon, ki bo omejil dobo službovanja ter določil, da ostanejo vojaki v svojih pokrajinah pri svojih kadih ter da se žnjati ravna človeško in dostojno ter se jim daje zadostna oskrba v hrani in oblačilih.

10. Zahtevamo najodločneje, da občinam na Slovenskem pošilja vojaška uprava slovenske dopise in tiskovine, saj imajo na podlagi ustave do tega slovenske občine pravico, vojaška uprava pa — dolžnost.

Sklenilo se je končno, da se pozovejo vse občine, da storijo občinski odbori jednake sklepe in jih pošljejo po en izvod okrajnim glavarstvom, en izvod pa za Jugoslovanski klub tajništva Slovenske ljudske stranke v Mariboru, Cirilova tiskarna.

Kakor vidimo, se je okrožni odbor Županske zveze za mariborsko okrožje odločno in resno zavzel za koristi ljudstva in je jasno tolmačil v svojih sklepih voljo in razpoloženje ljudstva.

Politični ogled.

KRALJEVINA SHS.

Generala Zečevića je vladna vašina „mojstrsko“ ubranila pred navalom opozicije. — Spočetka je predlagala večina preiskovalne komisije, ki naj bi ugotovila krivdo generala. O izročitvi sodišču seveda niso hoteli vladinovi ničesar slišati. Ker je pa opozicija zahtevala v tej komisiji tri člane, dočim so bili radikalni za prepustitev le dveh članov, je prišlo tako daleč, da je cela zadeva vsled odpora večine padla v vodo. Opozicija je v znak protesta zapustila skupščino, tako da ni imela vlada „kvoruma“, t. j. za zborovanje skupščine (trebno število poslancev).

Kot protiuslugo, ki so jo vladni poslanci nameravali vladi s tem, da so ji izglasovali povodom Zečevićeve atere zaupnico, je vlada zvišala poslancem dnevnice za 60 dinarjev na dan. Ta povisek poslanskih dnevnice pa vlada ni predvidevala v dvanaestih tisočih, oziroma v proračunu: poslanecem se bodo delili omenjeni dinarji iz „dispozicijskega sklada“, ki si ga je vlada v iznosu 400 milijonov „zasigurala“ že pred nekaj meseci.

Beografska vlada je odposlala na mednarodno konferenco v Genovi 10 delegatov ali odposlancev. Odpotovali so dne 5. t. m., seveda sami Srbijanci, kajti Hrvat dr. Krstelj je bil v Sremski izvoljen s srbskimi glasovi in ne more nikjer nastopati kot zastopnik hrvatskega naroda. Pašič je ostal doma. Kadarkoli je namreč položaj njegove vladne koalicije v nevarnosti, vsakokrat „obohi“ g. Pašič na kaki politični bolezni. V Rapallo, kjer smo izgubili najlepše primorske kraje, je poslal: Stojanoviča in Trumbiča, v Genovo pa Ninčiča in Kumanoviča ter Krstelja. Priznati se mora, da igra sivolasi Pašič Pilatovo vlogo prav dobro; to je razvidno iz dejstva, da je poslal kar dva demokratskega ministra v Genovo.

Finančni minister je dobil v finančnem odboru pooblastilo, da sme zvišati zemljiški davek za novih 200 odstotkov. Tako je bafinaška vlada znova udarila po kmetiskem ljudstvu. Račovedni smo, kako bodo samostojni in demokrati to povišanje zemljiškega davka utemeljili.

Genovska konferenca.

V predsedeljek je začela genovska konferenca. Za predsednika je bil izvoljen italijanski ministrijski predsednik de Facta. V pripravah in sedaj ob zasedanju se razločno vidita dve skupini: Anglija z Italijo in Francija z malo antanto. Francoska politika je naperjena v prvem redu proti Nemčiji, in ker francoski delegati vedo, da so osamljeni, zato pa malo antanto neprestano držijo okrog sebe ter jo izigravajo ob vsaki priliki. Skušali so doseči, da bi se mala antanta smatrala pri vseh komisijah kot velika državna skupina, pa se jim ni posrečilo. — Glavni govori so naglašali potrebo gospodarskih stikov in sporazumov, gibali so se pa v prav navadnih frazah in šele ruski delegat Čičerin je pravilno naglasil, da je mogoče vse to le tedaj doseči, ako se iskreno sprejme in izvrši splošna razorožitev armad. Francija se je poprej vedno izgovarjala na rusko armado, danes pa, ko je Rusija tudi na konferenci, ti izgovori ne veljajo več. Jasno je, da bi se morala razorožitev v vseh državah z vse doslednostjo izvesti in dokler ne bodo onemogočene vse temne in nasilne nakane, kakor jih še danes goji Francija z nekaterimi državami male antante, tako dolgo ne bo sporazuma in podlage za gospodarski razvoj in za obnovo Evrope.

Tedenske novice.

Uredništvo in upravništvo „Slovenskega gospodarja“ želim vsem naročnikom in cenjenim čitateljem veselo Veliko noč!

Shod KZ pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Na belo nedeljo dne 29. aprila, priredi Slovenska kmetijska zveza za Sv. Lovrenc in Puščavo v dvorani g. Kodra velik političen shod, ki se bo vršil takoj po prvi sv. maši, med 8 in 11. uro dopoldne. Govoril bo narodni poslanec Franjo Zebot. „Kmetije in kmetice obrtniki in rokodelci, posli in delavci, pridite v obilnem številu! Več kot nas bo, dalje se bo slišal naš glas.“

V Ljutomeru se vrši na velikonočni pondeljek po rani maši zborovanje Slovenske ljudske stranke. Shod se vrši v prostorih gostilne „Triglav.“ Govori narodni poslanec dr. Josip Hohnjec. „Somišljeniki, kmetje, delavci in obrtniki, pridite!“

V Ljubli se vrši na velikonočni pondeljek v gostilni g. Hodnik shod Slovenske ljudske stranke. Govori narodni poslanec Davorin Krajnc. Vabljeni so kmetje, delavci, obrtniki in vsi, ki trpijo pod današnjim režimom:

Primicija v Mariboru. Na velikonočni pondeljek, dne 17. aprila, obhaja v baziliki Matere Milosti nove sv. maše frančiškani o. Leon Novitskie. Novomašnik, katerega je posvetil na tihoo nedeljo ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jaglič, je ameriški rojak, kamor se vrne tekom tega poletja. Cerkvena slovesnost se začne ob 10. uri s pridvjo o. Gabrijela.

Sestanek duhovnikov-tretjerednikov bo v sredo, dne 19. t. m., pri oo. frančiškanih v Mariboru ob 10. uri dopoldne. Prisrčno povabljeni tudi drn.